

Boravak na terenu ne podrazumeva samo jačanje istraživačkih «kapaciteta» studenata i studentkinja. Oni su, bar kada je teren u Knjaževcu u pitanju, u prilici da pet dana neprekidno borave zajedno, da zajedno pripremaju hranu, spremaju zajedničke prostorije, dele poslove i odgovornosti, razrešavaju eventualne nesuglasice «u hod», brinu jedni o drugima, uče jedni od drugih (i ne samo stručne, već i «male» stvari, poput žongliranja u stilu uličnih plesača, koje je ove godine bilo apsolutni hit), drugim rečima da bivaju zajedno i funkcionišu kao grupa. I u tom pogledu, ovogodišnji teren se može smatrati uspešnim.

Istraživanja su dokumentovana audio zapisima i fotografijama, a nakon obrade i sistematizacije materijala planirana je prezentacija studentima i profesorima Odeljenja za etnologiju i antropologiju, tokom prvog semestra, kao oblik informisanja i motivisanja studenata za terensku praksu.

*Ildiko Erdei i
Lidija Radulović*

Druga letnja antropološka škola u Konici

Konica je gradić bogate kulturno-istorijske baštine koji se nalazi u grčkoj oblasti Epir, 63 kilometara severno od Janjine i nekih desetak kilometara istočno od albanske granice. Tu se u periodu od 30. jula do 10. avgusta ove godine, u saradnji Univerziteta iz Janjine, *Border Crossings* akademske mreže i opštine Konica, održala druga po redu letnja škola iz antropologije, etnografije i komparativnog folklor

balkanskih naroda (*2nd Konitsa Summer School in Anthropology, Ethnography and Comparative Folklore of the Balkans*). Učestvovalo je oko osamdeset master i PHD studenata kao i apsolenata iz Evrope i Amerike sa preko 15 različitih univerziteta. Pored profesora sa balkanskih univerziteta, koji su bili predavači na obavezanim kursovima, najveću pažnju izazvala su predavanja i radionice gostujućih profesora predavača Tomasa Eriksena i Kristin Hastrup.

Dvonedeljna predavanja su bila organizovana tako da svako od učesnika može da odabere najviše 2 kursa u nedelji, od kojih je jedan primarni i obavezan, a drugi sekundaran. U okviru određenih kurseva sprovodili su se grupni istraživački projekti koji su prezentovani na kraju svake nedelje. Takođe, studenti postdiplomskih studija imali su priliku da predstave svoje teze na javnim sastancima i na taj način otvore diskusiju u kojoj su učešće uzeli kako profesori tako i ostali učesnici ove škole. U periodu od 3. do 5. avgusta održano je mini terensko etnografsko istraživanje u pograničnim oblastima, na temu „Terenska praksa sa obe strane grčko-albanske granice“. Tokom dvodnevne opservacije grčkih ili albanskih sela, studenti su radili grupna istraživanja na jednu od sledećih tema: „Mesto i prostor u pograničnim oblastima“, „Metodološki problemi tokom etnografskog istraživanja“, „Etnički, lokalni, polni i generacijski identiteti u pograničnim oblastima“, „Ideja marginalizovanosti u pograničnim oblastima“ kao i tema „Premodern, moderno i postmodern u pograničnim oblastima“.

Tokom dve nedelje studenti su se opredeljivali za obavezne kurseve na

kojima su predavali profesori sa balkanskih univerziteta kao što su: dr Georgios Agelopoulos, dr Janis Manos, dr Rajko Mursić, dr Ljupčo Risteski, dr Rozita Dimova i mnogi drugi. Mnogi od njih su imali više ili manje uspešna predavanja na neku od sledećih tema: „Antropološke teorije“, „Etnografija socijalno marginalizovanih grupa“, „Upoznavanje sa studijama oralne tradicije“, „Sprovođenje terenskog istraživanja u današnjem svetu“, „Migracijski fenomeni“, „Muzika i ples na Balkanu“. Međutim, najveće interesovanje studenata, kao i profesora, izazvala su predavanja i radionice gostujućih predavača, profesora Tomasa Eriksena na temu „Budućnost antropologije u XXI veku“ i predavanja i radionica profesorke Kirsten Hastrup posvećene „Lekcijama iz islandske istorije“.

Tokom dvonedeljnog boravka u Konici imali smo priliku da, kako zbog profesionalnih tako i zbog (avan)turističkih razloga, posetimo nekoliko folklornih svečanosti u okolnim selima kao što su: Festival polifonog pevanja, gozba lovačkog društva povodom početka lovačke sezone, seoska muzička svečanost posvećena poznatom izvođaču *rebetiko* muzike i tradicionalna gozba *panigiri* u čast sveca, zaštitnika sela.

I pored zgusnutog rasporeda predavanja i obaveza treba napomenuti da je ova letnja škola pružila sjajnu priliku upoznavanja, razmenjivanja iskustva kao i druženja sa antropolozima i pripadnicima nama bliskih disciplina, sociolozima i istoričarima pa i filozofima. Pored zanimljivog arhitektonskog i prirodnog ambijenta Konice i okoline, ono može biti mesto u kome, ako se dobro organizujete, nikada nije dosadno. Iskustva većine

prethodnih učesnika ove škole potvrđuju puno dobrih razloga zbog kojih, ako ste antropolog/škinja, i ako niste, svakako treba da posetite ovo stručno okupljanje u prvim danima avgusta.

Jovana Diković